

Yttrande - Införande av COSMIC

Regionens revisorer har den 25 mars 2024 överlämnat fördjupad granskningsrapport av Införandet av Cosmic år 2023.

Revisorerna har med anledning av rapporten begärt regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder senast den 12 augusti (RS) och 2 oktober 2024 (HSN).

Sammanfattning av revisionens iakttagelser och rekommendationer

Granskningen visar att det finns risker med införandet av Cosmic samt brister avseende styrning och kontroll över arbetet med att införa Cosmic.

Det var vid granskningen oklart om tidplanen för ett införande oktober 2024 skulle vara genomförbart. Införandet har nu skjutits upp och leverantören har stora problem att leverera till regionen. Hälso- och sjukvårdsnämnden inte har haft tillräcklig kontroll över riskerna som ytterligare förseningar kan innebära. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har inte haft tillräcklig kontroll över kostnaderna för Cosmic. Utöver kostnaderna för FVIS-programmet finns det också kostnader för investeringar, drift och förvaltning.

Inga riskanalyser över hur ytterligare förseningar av införandet av Cosmic, den ekonomiska utvecklingen och omvärldsfaktorer kan påverka regionens totala kostnad för Cosmic har gjorts.

Regionernas samverkan i Sussa samverkan är inte tillräckligt formaliserad, utan regleras med hjälp av en överenskommelse på tjänstepersonsnivå.

Det är oreda i regionens diarieföring av handlingar om Cosmic och Sussa samverkan. Att en stor del av handlingarna som är diarieförda är markerade med sekretess försvårar insynen i arbetet med Cosmic.

Med hänvisning till granskningsrapporterna lämnar revisorerna följande rekommendationer till Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Säkerställa en tillräcklig ekonomistyrning av införandet av Cosmic och kontroll över kostnader för FVIS samt driften och förvaltningen av Cosmic.
- Säkerställa att allmänna handlingar som rör Sussa samverkan och Cosmic hanteras enligt offentlighets- och sekretesslagen och regionens egna regler.
- Säkerställa att beslut hanteras enligt kommunallagen samt delegations- och vidaredelegationsordningar.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden informerar sig om riskerna med införandet av Cosmic och följer utvecklingen under år 2024. Nämnden behöver agera för att säkerställa att vårdverksamheterna vid införandet får ett fungerande och patientsäkert vårdinformationssystem.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tagit del av revisionens granskningsrapporter och har följande kommentarer till revisorernas iakttagelser och rekommendationer till nämnden:

- **Säkerställa en tillräcklig ekonomistyrning av införandet av Cosmic och kontroll över kostnader.**

Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionstyrelsen har tillsammans och med programmet utformat och infört en löpande statusrapportering i kombination med muntlig information i viktiga frågor. I rapporteringen anges hur mycket kostnader som förbrukats av tilldelad ram samt utfall mot prognos.

FVIS programmet redovisar kostnader för de aktiviteter som ingår i programmet. I programmet ingår förberedelser och genomförande av själva införandet av Cosmic.

Kostnader utanför programmet till exempel kostnader för avveckling av befintliga system och kostnader för drift och underhåll redovisas där de uppstår enligt befintliga strukturer.

- **Säkerställa att allmänna handlingar som rör Sussa samverkan och Cosmic hanteras enligt offentlighets- och sekretesslagen och regionens egna regler.**

FVIS Programkontor stöttar projekten i FVIS-programmet. Där har vidtagits nya rutiner gällande diarieföring samt beslut om sekretess. En uppdaterad dokumenthanteringsplan finns nu tillgänglig och nya rutiner är implementerade. Handlingar hanteras i huvudsak som allmänna handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen. Rutinen är förankrad med Region Västerbottens diarium. Vid en begäran om utlämning av sekretessbelagd handling har det införts en förbättrad rutin för handläggning vilket gör att ledtider förkortas.

Handlingar från Sussa samverkan hanteras enligt samma rutin. Även dessa diarieförs och behandlas som allmänna handlingar utifrån offentlighets- och sekretesslagen om inte beslut om sekretess fattats.

- **Säkerställa att beslut hanteras enligt kommunallagen samt delegations- och vidaredelegationsordningar.**

FVIS programkontor har vidtagit kompletteringar gällande de interna rutinerna. Förändringen består i att personlig e-post är ersatt med ett utskick från diariet till mottagare av återrapportering. När beslut diarieförs skickas en publicering från systemet Platina enligt rutin för vidare handläggning. Det innebär mindre risk vid personlig frånvaro samt att diariet använder samma rutin för FVIS som för övriga handlingar i Region Västerbotten.

- **Att hälso- och sjukvårdsnämnden informera sig om riskerna med införandet av Cosmic och följa utvecklingen under år 2024. Nämnden behöver agera för att säkerställa att vårdverksamheterna vid införandet får ett fungerande och patientsäkert vårdinformationssystem.**

Inför regionstyrelsen beslut den 23 april 2024 om att senarelägga driftstart av Cosmic och planera för en driftstart april 2025, bedömdes status utifrån en mängd olika perspektiv, bland annat patientsäkerhet och funktionalitet. Hälso- och sjukvårdsdirektör gav i uppdrag att genomföra en övergripande riskanalys ur ett patientsäkerhetsperspektiv som var ett viktigt underlag inför beslutet. Bedömningen inbegrep bedömning med representation från Chefläkarfunktionen, överläkare med kompetens från internmedicin, psykiatri, kirurgi samt både universitetssjukvård och glesbygdsperspektiv. Även revisorernas granskning identifierade risker inför driftsättning.

Inför planerad driftstart april 2025 kommer vårdverksamheter att delta i bland annat verifiering, inmatning av data i Cosmic, framtagandet av nya arbetssätt samt planera och genomföra sitt lokala införande. FVIS-programmet planerar, informerar och instruerar vårdverksamheter om väsentliga aktiviteter.

Regionens nätverk för utvecklingskoordinatorer, kopplat till FVIS, har fortsatt en viktig roll och är en förutsättning för att stötta den egna verksamhetens utvecklingsarbete kring förändrade arbetssätt, planera införandet och vara en länk mellan FVIS-programmet och det lokala införandet av Cosmic.

Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer fortsatt få löpande information från riskanalyser, omfattning och progress av nödvändigt arbete. Detta skapar förutsättningar för att nämnden att agera.